KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.113/1/V
VAN 8 SEPTEMBER 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste vakantiekamer, op 3 augustus 2009 door de Minister van Werk verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 15 september 2009, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 november 2007 tot vaststelling van de opzeggingstermijnen in de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor de handel in voedingswaren ressorteren (PC 119)", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe aan de werklieden tewerkgesteld in de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor de handel in voedingswaren ressorteren (PC 119), bepaalde voordelen toe te kennen op het vlak van de verlenging van de opzeggingstermijnen, voor zover het ontslag uitgaat van de werkgever, de arbeidsovereenkomst gesloten is voor onbepaalde tijd, de werkman in de onderneming een anciënniteit heeft verworven van minstens zes maanden en het ontslag niet wordt gegeven met het oog op het brugpensioen van de werkman. De duur van de opzeggingstermijn staat in verhouding tot de in de onderneming verworven anciënniteit. Met het oog hierop wordt het koninklijk besluit van 6 november 2007 tot vaststelling van de opzeggingstermijnen in de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor de handel in voedingswaren ressorteren (PC 119) [(1)] gewijzigd.

2.1. Uit het eerste lid van de aanhef van het ontwerp dient te worden afgeleid dat de stellers ervan voor de ontworpen regeling rechtsgrond beogen te vinden in artikel 61, § 1, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten. Die bepaling luidt:

> "Op voorstel van het paritair comité of van de Nationale Arbeidsraad kan de Koning de opzeggingstermijnen wijzigen in het belang van bepaalde bijzondere categorieën van werknemers of voor de opzeggingen die om sociale of economische redenen zijn gedaan".

2.2. Artikel 61, § 1, van de wet van 3 juli 1978 heeft artikel 19 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst in die wet ingevoegd bij de wet van 4 maart

---

(1) Dat besluit is in ontwerpvorm niet om advies voorgelegd aan de Raad van State, afdeling Wetgeving.

1954, overgenomen. Dat artikel 19 werd door de verslaggever van de bevoegde kamercommissie verduidelijkt als volgt:

> "Uw commissie heeft, inderdaad, willen rekening houden met speciale toestanden die zich kunnen voordoen, ofwel voor speciale categorieën van arbeiders (wij denken bijvoorbeeld aan gekwalificeerde arbeiders, die eventueel een langere opzeggingstermijn zouden kunnen verkrijgen of aan de arbeiders in bepaalde bedrijven werkzaam, bijvoorbeeld het bouwbedrijf, en voor wie eventueel een kortere opzeggingstermijn kan worden voorzien), ofwel voor speciale toestanden die hun oorzaak vinden in sociale en economische redenen (tijdelijke werkloosheid, in voege brengen van een beurtsysteem, enz.)" [(2)].

2.3. Er kan worden aan getwijfeld of de in het ontwerp bedoelde categorie van werknemers kan worden begrepen als een "bijzondere categorie" in de zin van voornoemd artikel 61, § 1, van de wet van 3 juli 1978, nu het bijzondere karakter van die categorie van werknemers slechts verband lijkt te houden met de verworven anciënniteit en in geen geval kan worden betrokken op de aard van de uitgeoefende arbeid of van de onderneming, welke aspecten nochtans, zoals uit de parlementaire voorbereiding kan worden afgeleid, uitdrukkelijk als relevant voor de toepassing van voornoemd artikel 61, § 1, werden aangemerkt.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, dient bijgevolg een voorbehoud te maken nopens het voorhanden zijn van een voldoende rechtsgrond voor de ontworpen regeling in voornoemd artikel 61, § 1, van de wet van 3 juli 1978. Naar het oordeel van de afdeling Wetgeving wordt de in die bepaling aan de Koning verleende machtiging met het voorliggende ontwerp aangewend voor een ander doel dan datgene waarvoor zij door de wetgever is verleend. Een dergelijke handelwijze zou kunnen worden beschouwd als

---

(2) *Hand*. Kamer, 28 oktober 1953, p. 18.

een oneigenlijk gebruik van die machtiging, waarvoor geen rechtsgrond voorhanden kan worden geacht in voornoemd artikel 61, § 1, van de wet van 3 juli 1978 [(3)].

[(3)] Zie in dezelfde zin advies 44.223/1 van 20 maart 2008 over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de opzeggingstermijnen voor de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor de gezondheidsinrichtingen en -diensten ressorteren" (PC 330), niet bekendgemaakt; advies 46.770/1 van 18 juni 2009 over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de opzeggingstermijnen voor de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor de scheikundige nijverheid ressorteren (PC 116)", niet bekendgemaakt; advies 46.775/1 van 18 juni 2009 over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de opzeggingstermijnen in de ondernemingen die ressorteren onder het Paritair Subcomité voor het bedrijf der porseleinaarde- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Waals-Brabant, Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen" (PSC 102.05), niet bekendgemaakt; advies 46.946/1 van 7 juli 2009 over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de opzeggingstermijnen voor de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor het Glasbedrijf ressorteren (PC 115)", niet bekendgemaakt.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	E. BREWAEYS, B. SEUTIN,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. N. VAN LEUVEN, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

A. BECKERS J. SMETS

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 47.113/1/V
DU 8 SEPTEMBRE 2009

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par la Ministre de l'Emploi, le 3 août 2009, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, prorogé jusqu'au 15 septembre 2009, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 6 novembre 2007 fixant les délais de préavis pour les entreprises ressortissant à la Commission paritaire du commerce alimentaire (CP 119)", a donné l'avis suivant:

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation s'est limitée à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*
* *

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis entend octroyer aux ouvriers occupés dans les entreprises ressortissant à la Commission paritaire du commerce alimentaire (CP 119) certains avantages en matière de prolongation des délais de préavis pour autant que le licenciement soit le fait de l'employeur, que le contrat de travail ait été conclu pour une durée indéterminée, que l'ouvrier ait acquis une ancienneté d'au moins six mois dans l'entreprise et que le congé ne lui soit pas donné en vue de sa prépension. La durée du délai de préavis est proportionnelle à l'importance de l'ancienneté acquise dans l'entreprise. À cette fin, l'arrêté royal du 6 novembre 2007 fixant les délais de préavis pour les entreprises ressortissant à la Commission paritaire du commerce alimentaire (CP 119) [(1)] est modifié.

2.1. Il se déduit du premier alinéa du préambule du projet que ses auteurs entendent lui trouver un fondement juridique dans l'article 61 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail. Cette disposition dispose:

> "Sur proposition de la commission paritaire ou du Conseil national du travail, le Roi peut modifier les délais de préavis dans l'intérêt de certaines catégories spéciales de travailleurs ou en ce qui concerne les préavis donnés pour des motifs économiques ou sociaux".

---

(1) Cet arrêté n'a pas été soumis à l'état de projet à l'avis du Conseil d'État, section de législation.

2.2. L'article 61, § 1er, de la loi du 3 juillet 1978 a reproduit l'article 19 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, y inséré par la loi du 4 mars 1954. Le rapporteur de la commission compétente de la Chambre a commenté cet article 19 comme suit:

> "Uw commissie heeft, inderdaad, willen rekening houden met speciale toestanden die zich kunnen voordoen, ofwel voor speciale categorieën van arbeiders (wij denken bijvoorbeeld aan gekwalificeerde arbeiders, die eventueel een langere opzeggingstermijn zouden kunnen verkrijgen of aan de arbeiders in bepaalde bedrijven werkzaam, bijvoorbeeld het bouwbedrijf, en voor wie eventueel een kortere opzeggingstermijn kan worden voorzien), ofwel voor speciale toestanden die hun oorzaak vinden in sociale en economische redenen (tijdelijke werkloosheid, in voege brengen van een beurtsysteem, enz.)" (2).

2.3. On peut douter du fait que la catégorie de travailleurs visée dans le projet puisse être regardée comme une "catégorie spéciale" au sens de l'article 61, § 1er, précité de la loi du 3 juillet 1978, dès lors que le caractère spécial de cette catégorie de travailleurs semble être uniquement lié à l'ancienneté acquise et en aucun cas à la nature du travail effectué ou à celle de l'entreprise, alors qu'il se déduit cependant des travaux parlementaires que ces aspects sont expressément considérés comme pertinents pour l'application de l'article 61, § 1er, précité.

Le Conseil d'État, section de législation, doit par conséquent faire une réserve à propos de l'adéquation du fondement juridique que procure l'article 61, § 1er, précité, de la loi du 3 juillet 1978. La section de législation est d'avis que le projet à l'examen utilise l'habilitation que cette disposition donne au Roi à une autre fin que celle pour laquelle le législateur l'a accordée. Une telle manière de procéder pourrait être analysée comme faisant un usage impropre de cette habilitation, pour lequel

(2) *Ann.* Chambre, 28 octobre 1953, p. 18.

l'article 61, § 1er, précité de la loi du 3 juillet 1978 ne procure pas de fondement juridique (3).

---

(3) Voir dans le même sens l'avis 44.223/1 du 20 mars 2008 sur un projet d'arrêté royal "fixant les délais de préavis pour les entreprises ressortissant à la Commission paritaire des établissements et des services de santé" (CP 330), non publié; l'avis 46.770/1 du 18 juin 2009 sur un projet d'arrêté royal "fixant les délais de préavis pour les entreprises ressortissant à la Commission paritaire de l'industrie chimique (CP 116)", non publié; l'avis 46.775/1 du 18 juin 2009 sur un projet d'arrêté royal "fixant les délais de préavis pour les entreprises ressortissant à la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de kaolin et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces du Brabant wallon, de Hainaut, de Liège, de Luxembourg et de Namur" (SCP 102.05), non publié; l'avis 46.946/1 du 7 juillet 2009 sur un projet d'arrêté royal "fixant les délais de préavis pour les entreprises ressortissant à la Commission paritaire de l'industrie verrière (CP115)" non publié.

La chambre était composée de

Messieurs	J. SMETS,	conseiller d'État, président,
	B. SEUTIN, E. BREWAEYS,	conseillers d'État,
	H. COUSY,	assesseur de la section de législation,
Madame	A. BECKERS,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme N. VAN LEUVEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. B. SEUTIN.

LE GREFFIER LE PRÉSIDENT

A. BECKERS J. SMETS